

tekstil

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR. YIL: 5 SAYI: 78. 15 ŞUBAT

İŞ KANUNU

S.S.K. KANUNU

SENDİKA KANUNU

DERNEKLER KANUNU

TOPLU SÖZLEŞME, GREV, LOKAVT KANUNU

VERGİ KANUNU

141 VE 142. MADDE

İŞKOLLARI YÖNETMELİĞİ

İŞÇİ HAKLARINI KISITLAYAN YASALAR DEĞİŞTİRİLMELİDİR

YENİ GENEL BAŞKAN VEKİLİMİZ; HÜSEYİN AKDUMAN

Genel Başkan vekilimiz Sabri Tığlı'nın C.H.P. Kastamonu milletvekilliğine seçilmesinden sonra Genel Yönetim Kurulu'muz Genel Başkan Vekilliği'ne Sendikamızın müfettişi Hüseyin Akduman'ı getirmiştir. Eski Genel Başkan vekilimiz ve Genel Yönetim Kurulu üyemiz Sabri Tığlı'ya da Genel Müfettişlik görevi verilmiştir.

Trabzon'da doğan Hüseyin Akduman 1943 yılında İstanbul'a gelmiştir. Okuma olanaklarından yoksun oluşu yüzünden 14 yaşında Tekstil işçiliğine başlamıştır.

Tekstil İşçileri Sendikası Eyüp Şube Yönetim Kurulu'na girmesi ile başlayan sendikacılık hayatında çeşitli kurullarda görev yapmıştır. Eyüp Şube Başkanlığı, veznedarlık, tahsildarlık ve müfettişlik görevlerinde bulunmuştur. Genel Başkan Vekili seçilmeden önceki görevi Genel Yönetim Kurulu üyeliği ve sendika müfettişliği idi Hüseyin Akduman'ı önümüzdeki dönemde zorlu ve hareketli görevler beklemektedir. Yeni görevinde başarılar dileriz.

ÇATALCA'DA SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ DEVAM EDİYOR

Çatalca'da kurulu Boğaziçi İplik işçileri adına sürdürülen sözleşme görüşmeleri devam etmektedir. Geçtiğimiz ay başlayan görüşmeler şimdilik olumlu bir hava içinde geçmektedir. Sözleşmenin temel maddelerine ait hükümler sonuçlanmıştır. Önümüzdeki günler ücretler konusu görüşülecektir. Birlik ve dayanışma içinde olan üyelerimizin haklarını almada sendikamız kararlıdır.

YILTEKS'TE SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ BAŞLADI

Üretime yeni açılan bu işyerinde sözleşme görüşmeleri geçtiğimiz hafta başlamıştır. Başarılı bir sözleşme yapılması için üyelerimiz tam bir dayanışma içindedirler. Sözleşmenin kısa sürede sonuçlanması için çalışmalar sürdürülmektedir.

BÜLENT ŞANLI'DA UYUŞMAZLIK

Daha önceki sayılarımızda yetkimizin kesinleştiği ve toplu sözleşme görüşmelerinin başladığını bildirdiğimiz Bülent Şanlı işyerinde anlaşma sağlanamamış ve sendikamız uyuşmazlığa gitmiştir. Aynı bina içinde dört ayrı işyerinin bulunduğu Bülent Şanlı, Yahya Akel, Hasan Akel firmaları aynı patrona aittir. Yahya Akel firması ile daha önce sendikamız bir toplu iş sözleşmesi imzalamıştır. Sözleşmeden sonra aynı binada aynı işverene ait Bülent Şanlı firmasının varlığı öne sürülmüştür. Sendikamız bu işyerinde de üyeleri adına gerekli formaliteleri tamamlayarak yetki almıştır. Sözleşme görüşmeleri başlamış, ancak, son anda uyuşmazlıkla sonuçlanmıştır. Bülent Şanlı işçileri dün olduğundan bugün daha çok birlik ve dayanışma içinde olmak zorundadırlar. Bülent Şanlı işçilerinin hakları mutlaka alınacaktır.

SİZDEN... SİZE...
Sendikamızdan Haberler

BEDEN GİYİM GÖMLEK GİYİM BİTAŞ HANDE ERSAN

işyerlerinde yetkimiz kesinleşmiştir. İşverenler toplu sözleşme görüşmelerine çağrılmıştır. Hande Ersan ve Gömlek Giyim Sanayii işvereni görüşmelere gelmediğinden durum Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne intikal ettirilmiştir. İşverenler sözleşme görüşmelerine yanaşmadığı takdirde, bu işyerlerinde «GREV» kararı alınacaktır.

ELÂZIĞ ŞUBEMIZDEN...

ŞUBE KONGRESİ ERTELENDİ

Önceki sayımızda 27 Ocak günü yapılacağını bildirdiğimiz şube kongresi 10 gün önce yetkili makamlara bildirilmediği gerekçesiyle gerekli izin verilmediğinden yapılamamıştır. Kongreden 3 gün önce genel kurulun yapılacağı bildirilmişse de Dernekler Kanunu öne sürülerek en az 10 gün önce müracaat edilmesi istenmiştir.

Gerek bu nedenle, gerekse soğuk hava şartları nedeni ile ertelenen şube kongresi önümüzdeki aylarda yapılacaktır.

Sendikalaştıkları için işten atılan yiğit Herboy işçileri sendikamızın kararlı tutumu sonucu tekrar işbaşı yapmışlardır.

HERBOY İŞÇİLERİ SAFLARIMIZDA

Topkapı, Gümüşsuyu Caddesi, Serçekale Sokakta kurulu Herboy Çamaşır Fabrikası'nda çalışan 300'e yakın işçi topluca sendikamıza üye olmuşlardır. Çoğunluğunun kadın ve çocuk işçilerin çalıştırıldığı işyerinde asgari ücretin altında bir ücret ödeniyordu. Çalışanların yarısından fazlasının sigortası yoktu, sigortalı olanların bordrodaki ücretleri, gerçek ücretlerinin çok altında gösteriliyordu. Öğle paydoslarında fabrikanın dışına çıkış olmadığı gibi çalışan kısımların birbiriyle irtibatı kesikti. Aynı binanın içinde 5-6 tane ayrı firma gösteriliyordu. Kısaca işçilerin birlik ve dayanışmasını önlemek, sendikalaşmalarını baltalamak için ne mümkünse yapılmıştı. Fakat Herboy işçileri Penyelüx'teki, Çatalca'daki, Edip İplik'teki işçi arkadaşlarının mücadelesini örnek almakta gecikmedi. Daha iyi yaşama ve çalışma koşullarına kavuşmak için örgütlü bir mücadelenin gerekliliğini kavrayarak topluca Tekstil Sendikası'na üye oldular. İşçilerin yasal hakları olan sendikalaşmayı öğrenen işveren, işçilerin birliğini bozarım, sendikalaşmalarını önlerim umuduyla dokuz işçiyi işten çıkarmak istemiştir. İşten çıkarılmak istenen işçiler imza vermeyince fabrikanın dışına atılmışlardır. Bu arada işyerine işveren kendi çıkarlarını savunacağına inandığı Hür-Mensucat Sendikası'nı getirmiştir. İşçilerin Sendikaya gireceklerse bu sendikaya üye olmalarını istemiştir. İşçiler bu duruma itiraz etmişler ve «BİZ TEKSTİL SENDİKASININ ÜYESİYİZ, BAŞKA SENDİKAYA ÜYE OLMAYIZ!» demişlerdir. Bu oyununda başarılı olamayan işveren 50 erkek işçinin çalıştığı kesimhane bölümüne «ÖYLEYSE BURADA İŞİNİZ YOK!» diyerek işlerine son verdiğini bildirmiştir.

Durum, sendikaya intikal etmiş, sendika yetkilileri olaya el koydular. İşverenle yapılan görüşme sonucu 9 işçinin dışında kalan diğer işçilerin tekrar çalışmaları sağlanmıştır. Diğer 9 işçi ise işyerinde 10 yıldır çalışmış olmalarına rağmen yalnız 3 aylık sigortalı gösterilmişlerdir. Gerçekte ihbar ve kıdem tazminatına hak kazanan fakat kâğıt üzerinde hiç bir hakka sahip görünmeyen bu arkadaşlarımızın da ihbar ve kıdem tazminatları ile boşta geçen sürelere ait ücretleri kuruşuna kadar alınmıştır. Bu olaylar olurken sendikamız hukuki olarak gerekli işlemleri tamamlamış ve toplu sözleşme yetkisi kesinleşmiştir. İşveren, toplu sözleşme görüşmelerine çağrılmış, ancak sendikamızın kararlılığını göz önüne alarak işveren sendikasına girmiştir.

ADANA ŞUBEMİZDEN...

güneyde teksif'in telaşı

Teksif'in keyfi tutum ve baskısından bıkmış olan Çukurovalı tekstil işçileri Sendikamızda birleşmektedirler. Teksif'in sözleşmesi olan işyerlerinde çalışan işçilerin sendikamıza ilgileri gün geçtikçe artmaktadır. Bossa, Güney Sanayii, ve özellikle Sümerbank'ta çalışan işçiler grub halinde sendikamıza geçmektedirler. Bunun yanısıra Çırçır fabrikalarında çalışan işçilerin çoğu sendikamıza üye olmuşlardır. Son olarak Yeşilova, Misis, Yüregir, Beyazyürek, Dörtkol, Coşkunlar, Paktaş, Güneşli, Adana Sanayii, Polatlar, Kerim Nisanoğlu, Duran Tanrıverdi, Kanaat, Seyhan Miskavi, Badapak, Yenice Çukobirlik Çırçır ve Pres fabrikalarında yetkimiz kesinleşmiştir.

Sendikamız yiğit çırçır işçilerinin haklarını sonuna kadar korumada kararlıdır.

TEKSİF'İN BÖLÜCÜLÜĞÜNE RAĞMEN BAŞARILI BİR SÖZLEŞME

Tekstil Sanayiin Trakya'da bir merkezi haline gelecek olan Çerkezköy'de üretime yeni açılan iki fabrikada toplu sözleşme yetkisini sendikamız almıştır. Türkiye'nin neresinde olursa olsun, Tekstil İşçilerinin işverenlere karşı sürdürdüğü insanca yaşama mücadelesinde Sendikamız kararlı bir tutum izlemiştir. Teksif Sendikası'nın bütün palavralarına yalanlarına ve bölücülüğüne rağmen Çerkezköylü işçilerin hakları titizlikle savunulmuştur. Üretime yeni açılmasına ve tam kapasite çalışmaya başlamasına rağmen AKİP TEKSTİL ve NARİN MENSUCAT işyerlerinde üyelerimize üstün haklar elde edilmiştir.

SÖZLEŞMEDE NELER VAR

1) *Sosyal Haklar:*

a) Kıdem tazminatına hak kaznamadan askere giden üyelere 250 lira askerlik yardımı yapılacaktır.

b) İşyerinde her gün 3 kap ve 3 çeşit yemek verilecek, yemek verilmemesi halinde günde 625 kuruş yemek parası verilecektir.

c) Üyenin 19 yaşından gün almamış her çocuğu için ayda 15 lira çocuk parası,

d) Evlenme yardımı 500 liradır.

d) Doğum yardımı 250 liradır.

f) Üyenin eş, çocuk, ana, babasının ölümünde 500 lira ölüm yardımı,

g) Kıdem tazminatına hak kazanmamış üyenin ölümünde eş ya da çocuklarına 1.000 lira ölüm yardımı,

2) *İzinler:*

a) Üyenin eş veya çocuğunun ölümünde 4, anne baba ve kardeşinin ölümünde 3, büyükbaba ve büyükanne ölümünde 1, üyenin evlenmesinde 6, eşinin doğumunda 2, kayınpeder veya kayınvaldenin ölümünde 1, çocuk evlendirmede 2, askerlik muayenesi ve yoklaması için 1 gün ücretli izin verilir.

b) Üyenin ölümü halinde 20 kişiye 3'er saat izin ve vasıta, bakmakla yükümlü olduğu kimsenin ölümü halinde 15 kişiye 3'er saat izin ve vasıta,

c) Üyelere yılda 15 gün ücretsiz mazeret izni.

d) 20 üyeye 8'er gün ücretli seminer izni.

e) Yakalanma ve tutukluluk halinde üyeler 45 güne kadar izinli gösterilecek

3) *Tazminatlar:*

a) 24 Temmuz günü bayram olarak kabul edilmiştir. Çalışırlarsa bir gündelik daha ücret verilecektir.

b) Pazar günü, ulusal ve genel tatil günlerinde çalışan üyelere % 100 zamlı ücret ödenecektir. (3 yevmiye)

c) Bildirim önelleri (İhbar tazminatları) 6 aya kadar 2 hafta, üç yıla kadar 9 hafta, 3 yıldan fazla olanara 10 haftadır.

d) Kıdem tazminatı her yıl için 21 gündür.

e) Üyenin ölümünde emekliye ayrılmasında ve kadın üyelerin evlenmesinde kıdem tazminatları verilecektir.

4) *İkramiyeler ve ücret zamları:*

a) Üyelere her dini bayram arefesinde 15'er günlük ikramiye verilecektir.

b) Toplu iş sözleşmesinin imzasından sonra işe giren üyelere asgarî ücretten fazla olarak günde 150 kuruş verilecektir.

c) 1.1.1974 tarihinden itibaren günde 500 kuruş zam verilmiştir.

Çerkesköyde 17,50 LIRA ZAM ALINDI

İMZALANDI

1.7.1974 tarihinden itibaren günde 250 kuruş zam yapılacaktır.

1.1.1975 tarihinden itibaren günde 250 kuruş zam yapılacaktır.

1.7.1975 tarihinden itibaren günde 250 kuruş zam yapılacaktır.

1.1.1976 tarihinden itibaren günde 250 kuruş zam yapılacaktır.

1.7.1976 tarihinden itibaren günde 250 kuruş zam yapılacaktır.

d) Toplu iş sözleşmesi 1.1.1974 tarihinden itibaren 1.10.1976 tarihine kadar yürürlükte olacaktır.

Toplu iş sözleşmesinden yalnız üyeler yararlanacaktır. Toplu sözleşme ile üyelere sağlanan hakların uygulanmasını işyerlerinde atanacak olan sendika TEMSİLCİLERİ denetleyeceklerdir. Bundan böyle her üye, dilek ve şikayetlerini işyeri temsilcilerine bildireceklerdir.

ÇERKEZKÖY ŞUBESİ KURULDU

Sendikamızın işyeri temsilcilerinin yanı sıra Çerkezköy'de Tekstil Sendikası'nın tüm faaliyetlerini yürütecek olan şube yönetim kurulu kurulmuştur. Şube yönetim kurulunda bütün işçi arkadaşların ve Çerkezköylülerin sevgisini kazanmış mücadeleci arkadaşlar yer almışlardır. Şube Yönetim Kurulunun kuruluşu 8.2.1974 tarihte 4/921 sayı ile Çerkezköy Kaymakamlığına ve Bölge çalışma Müdürlüğüne bildirilmiştir. Çerkezköy Şube Yönetim Kurulunda, mülayim Güdücü (Başkan) Rizani Budak (Başkan vekili) İlhami Balıç (Sekreter), Dursun seven, Rami Alver, Remzi Balaman, Şerafettin Öztürk, Cemalettin Beyazıt, Fahrettin Recan, Ali Ömer Andiç, Mehmet Civan, Hamide Küçük, Ziya Coşkun, Mehmet Serat, Mehmet Emin Algır görev almışlardır. Çerkezköy Şube Yönetim Kuruluna ve tüm tekstil üyelerine işçi hakları uğruna verecekleri mücadelede başarılar dileriz.

Aidat sendikası Teksif

İşçi arkadaşlar, gördüğünüz ve şahit olduğunuz gibi Teksif Sendikası bakkal kafası ile sendikacılık yaptığını bir kez daha en açık şekilde Çerkeyköy'de gözler önüne sermiştir. Birçok arkadaşımıza hiç bir şey veremeden sendika aidat listelerini fbarikalara vererek sizlerden aidat kesilmesini istemişlerdir. Aslında buna hiç hayret etmemek gerekir. Çünkü, Teksif Sendika olarak bugüne kadar işçinin yanında olumlu bir davranış göstermemiştir. Bunun son örneğini Çerkezköy'de yine en açık şekilde gözler önüne sermiştir. Yetkiyi Tekstil Sendikası aldığı halde birçok arkadaşımızı birtakım oyunlarla zor duruma sokmuştur. Aslında işçinin yanında hareket eden sendika olsalardı, sizlerin yetkiyi alan sendikanın çatısı altında toplanmanın gerektiğini önerirlerdi. Fakat onlar hiçbir zaman geleceklerinin tehlikeye düşmesini istemezler.

Ama isteseler de istemeseler de hem bağlı oldukları konfederasyonun hem de kendilerinin sonu gelmiştir. İşçi sınıfının yoz sendikalara da, sendikacılara da ihtiyacı kalmamıştır.

Büyük sendika oldukları, büyük bir kuruluşa üye oldukları için övünürler, yırtınırlar. Ama hiçbir zaman gerçeği yansıtamazlar. Bugün Türkiye'de asgari ücreti de, sözüm ona Türk işçisinin bel bağladığı dayanak zannettiği Türk-İş'in ayarladığını söylemezler. Çerkezköy'de, millî sendika oldukları için işkolunda gireceğiz diye atıp tutturuyorlar, bakalım, göreceğiz ne yapacaklarını.

Ama, Çerkezköy'de tüm işçi arkadaşlar yetkili sendikanın çatısında toplanmış olsalardı, sözleşme muhakkak ki daha oturaklı ve lehimize olacaktı.

İşçi arkadaşlar, meseleyi geniş açısından aldığımızda şu gerçek ortaya çıkıyor ki, bizlerin parçalanması yalnız bize zarar veriyor. Ne yetkili sendika ne yetkisiz sendika zarar etmiyor. İşveren ise zarardan ziyade kârlı çıkıyor bu işten. Zarar yine bizim oluyor. Emeğimizi ucuza satıyoruz.

Ama, yetkili sendikayı da hiç suçlu bulmuyoruz, çünkü, onlara gerekli gücü bizler birleşerek vermedik.

Ama şundan çok ümitliyim ki yakın bir gelecekte bizler de İstanbul, Adana, İzmir'de çalışan işçi arkadaşlarımız gibi gerçek bilinç düzeyine erişeceğiz. Bizlere zararlı olanları söküp atacağız.

Çerkezköy Şubesi Başkan Vekili
Rıdvan BUDAK

HÜKÜMET ve SENDİKALAR

14 EKİM seçimlerinin oluşturduğu sonuçlar ortak bir Hükümet kurulmasını oldukça güçleştirmişti. Sırasıyla en çok sandalyeye sahip olan C.H.P. ve A.P. başkanlarının kurmağa çalıştıkları koalisyon da Sayın Talu'nun kurmağa çalıştığı Milli koalisyon da kurulamayınca Demokrasinin geleceğinden endişe duyanlar oldu. Üç ay süren karanlık günlerden sonra aralarında görüşerek Hükümeti kurmağa çalışan C.H.P. ve M.S.P. yöneticileri ortaklık kurmanın koşullarında anlaştılar. Devlet yönetim biçimlerinde büyük ayrıcalıkları olan bu iki partinin ortaklık kurmak için seçim bildirgelerinde saptadıkları ilkelerden sapmalarını olağan karşılamak gerekir.

BU İKİ SİYASAL örgütün kurdukları ortak hükümet tarafından hazırlanıp, yasama organlarında okunup tartışıldıktan sonra onaylanan program kamuoyunca da olumlu karşılanmıştır. Önemli olan beyaz kağıt üzerine dökülen siyah yazıların güzelliği değildir kuşkusuz. Bir programın değer kazanması uygulamanın eksiksiz yapılması koşuluna bağlıdır. Kamuoyunun bilgisine sunulan bu program siyasal partilerin seçimlerden önce sundukları seçim bildirgelerine daha da ters düşseydi bile bunu hazırlayan Hükümet güvenoyu alabilirdi kuşkusuz. Demokratik ülkelerde siyasal iktidarlar hür seçimlerle işbaşına geldiklerine göre, dört yılda bir toplum önünde sınav vermek zorunda olduklarını düşünmek zorundadırlar. Kurulmuş olan Hükümetin kamuoyuna sunduğu programın gerçekleşmesi için toplumun her katından destek görmesi gerektiğini de biliyoruz. Bu programın uygulanmasından endişe duyanlar olacaktır. Programın uygulanmasını engellemek için güçlükler çıkaranlar bulunacaktır kuşkusuz. Türk toplumu bu gibi çıkar çevrelerinin davranışlarına karşı uyanık olmak, programın gerçekleşmesi için Hükümete yardımcı olmak zorunluluğunu duyar ve gercken görevleri üstlenirse beklenen düzen değişikliği kolaylaşır.

BU YAZIMIZDA programın tümünü eleştirmek, uygulamada yapılmasını öngördüğümüz önerileri ileri sürmek olanağına sahip olmadığımız gibi tüm konularda uzman olduğumuzu da söyleyemeyiz. Biz daha çok çalışma hayatına ilişkin konuları eleştirerek önerilerde bulunursak görevimizi yapmış oluruz. Programda yer alan ve yıllardır yakındığımız bazı sorunlara en kısa zamanda ve öncelik sırasına göre çözüm bulunması gerekmektedir. Bunların başında 274 sayılı Sendikalar Yasasının 1317 sayılı yasa ile değiştirilen ve sendika tekeli yarattığı için Anayasa Mahkemesince bozulan maddeleri ile yıllardır yakındığımız diğer aksaklıkların demokratik koşullara Anayasa'ya ve Uluslararası antlaşmalara uygun biçimde değiştirilmesi, Türk Sendikacılığını yozlaştıran 275 sayılı toplu iş sözleşmesi grev ve lokavt yasasının on yıllık uygulamada gösterdiği aksaklıkların ve özellikle yetki uyuşmazlığına ilişkin maddelerin düzeltilmesi gelmektedir.

BU İKİ YASANIN çağdaş ülkelerin koşulları ve toplumumuzun özelliklerine uygun biçimde düzeltilmesi uzun zamanı gerektiriyorsa, en çok aksayan konuların özellikle yetki uyuşmazlıklarında baskı ve sahteciliğin ortadan kaldırılmasına ilişkin konuların ivedilikle ele alınması gelir. Sendika tekelini kurmak isteyen sözde sendikacıların belli görüşlerine karşın, gerçek sendikacılığın yerleşmesini isteyen sendikacı ve bu konu ile içtenlikle ilgilenen bilim adamlarının görüşlerine önem verilmesi zorunluluğu vardır. Yetki uyuşmazlıklarında bugüne değin uygulanan yöntemlerin ne denli zararlar verdiğini görmiyen bilmeyen kalmadı biraz konuyla ilgilenenler arasında. Özgür ve güçlü sendika, güçlü demokrasinin temelidir. Bug-

RIZA GÜVEN

a işçilerin özgürce kurup, özgürlük içinde büyüttüğü örgütlerle sağlanabilir. Siyasal iktidarın ve işverenlerin desteği ile yaşatılan kuruluşlar hiç bir zaman güçlü olamazlar. Böylesi sendika türü dünyanın hiç bir demokratik ülkesinde görülmemiştir.

YASA ZORUYLA işçilerin zorla birleştirilip onurlu ve özgür sendikacılık oluşturulamamıştır hiç bir demokraside. Böylesi sendikaların bulunduğu ülkelerde demokrasiden söz edilemez. Çalışma Bakanlığı sırasında çok zor koşullarda 274 ve 275 sayılı yasaları çıkarmayı başaran Sayın Ecevit'in eserine sahip çıkması ve düzeltme olanağı var artık. İşçi memur ayırımı, işçi kesiminin huzuru, sanayide demokrasi ve sosyal adaletin gerçekleşmesi gibi birçok sorunları içeren bu değişikliklere öncelik verileceğini umarız. Bu yasaların çağdaş uygarlık düzeyine uygun olarak değiştirilmesine çalışan siyasal partiler sendika tekeli kurmak sevdasında olan bazı kuruluş yöneticilerini karşılarında bulacaklardır, kuşkusuz.

BUNA KARŞIN gerçekçi sendikacılar ve tüm çalışanların güçlü desteğini kazanacaklardır. 14 Ekim seçimlerinde çalışanların çoğunlukta bulunduğu yörelerde alınan sonuçlar bunu kanıtlamıştır. Sayın Ecevit Hükümetinden çalışma hayatına ilişkin ilk beklenen girişim Sendikalar Yasası ile Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt yasasının ivedilikle değiştirilmesidir. Değişikliklere ilişkin görüşler on yıllık uygulamada belirginleşmiş Hükümet programına da konu olmuştur.

ÖNERİMİZ en kısa zamanda İşçi ve İşveren Konfederasyonları, Bağımsız Sendikalar ve bilim adamlarından oluşan bir çalışma komisyonunun Çalışma Bakanlığında toplanması ve hazırlanacak tasarının ivedilikle yasama organlarına götürülmesidir.

Bunu sayın Ecevit Hükümetinden bekliyoruz.

UMUT

Türkiye'nin siyasal hayatında ilk kez bir siyasal örgüt, yaşamında hergün ekmeğin bunalımını yaşayan işçi sınıfının desteği ile iktidar ortağı olmuş ve bu sonuç egemen sınıfları büyük bir telâşa itmiştir.

Geniş halk kesimi, ilk kez, belli bir bilinç birikimiyle, proğramı kendisine dönük bulunmayan, ekmeğe-tuza gerçekçi çözüm önermeyen ve samimi görünmeyen partilere sırtını dönmüştür. Bu siyasal olgu, umudumuzdur artık.

Yine ilk kez, egemen sınıfların seçim taktikleri tutmadı. Her seçimde egemen sınıfların oy avlama yöntemleri, gecekondu tapularını dağıttırmaları, seçmene küçük menfaatler sunmaları tutmadı; halkın tepkisi oldu bu yutturmacalara. Demek ki, demokratik yöntemi, halka karşı sulandıranlar, bu kez bu sulandırmanın acı sonuçlarını gördüler.

Hükümet kuruldu bugün. Yıllar yılı çağdışı bir kapitalist yöntemle kalkınmayı savunan siyasal örgütlerin allak-bullak ettiği toplum yaşamını düzene sokacak koalisyon iktidarının kuşkusuz işi ağırdır. Üstelik dünyadaki ekonomik krizin yurdumuza etkisi de dikkate alınırsa, hükümetin işinin kolay olmayacağı açıktır. Ne var ki, bunalımlı geçiş döneminden sonra belli bir ölçüde sosyo-ekonomik sonuçlara kavuşulması, düşünce özgürlüğü, sendikaların arınmasını sağlayacak yollar, kooperatifleşmeden geçecek halkçı bir ekonomik bütünleşmenin Türkiye'ye çok şey kazandıracağı umudu da ağır basmaktadır.

Çok acılı günler geçirmiş olan halkımız, hükümetten mucize beklememektedir aslında. Halk, akşamdan sabaha değişen fiatların, eline geçen paranın dengelenmesi; olanaklar içinde âdil bir düzenin işlerlik kazanmasından öte bir mucize umudu içinde değildir. Gerçekçidir, bu da yeni hükümetin, iyi değerlendirilebilirse, işini kolaylaştıracaktır.

İşçi olarak da bizim gelecek günlerde sosyal güvenlik, grev ve toplu sözleşme, sendikal örgütlenme ve düşünce özgürlüğünü sağlayacak yasal düzenlemelerden öte şimdilik büyük isteklerimiz bulunmamaktadır. Bunları umut etmek de, hayal sayılmaz inancındayız.

Gelecek günleri umutla bekliyeceğiz.

Fuat PINARBAŞI

YÜZSÜZLER

Çıkarcı için her kalıba girmek, her boyaya boyanmak zor bir şey değildir. Çıkarı gerektiriyorsa, dün ak dediğine bugün kara diyebilir. Ve de en küçük tedirginlik duymaz bu söyleyiş nedeniyle. İnsana yaraşır, insanın uyması gereken ilkeler çıkarcıya göre değildir. Ekonomik çıkarını, kişisel düzenini korumak için ona göre «Gelen ağam, giden paşam» dır.

Çıkarcı, her kesimde vardır. Sendikalara konfederasyonlara tünemiştir; politik örgütlerde bol - bol görülür; üniversitelerimizde eski molla tipinin kılık değiştirmişi olarak yer almıştır. İyi tanınmış olmalarına karşın ne örgütlerimiz ve ne de toplumumuz başına belâ olan, alın terinin üzerine saltanat kurmuş bulunan bu asalaklardan kurtulamamış, arınamamıştır.

YENİ AĞIZ, ESKİ KAZIKÇI

Çıkarcılığın bir örgüt adına dumanı üstünde yeni örneğini verdiği için üzerinde durmak gerekti: Türk - İş'in yeni genel başkanı, eski Genel Sekreteri Bay Halil Tunç «Ekonomik solcu» imiş, Bay Halil Tuç yıllar yılı işçi sınıfını kuyruğunda tutmak için elinden ne geliyorsa esirgememiş, bugün ak dediğine, yarın hiç bir tedirginlik duymadan kara diyebilir kişidir. 15 - 16 Haziran 1970 işçi olaylarında Süleyman Demirel ile el - ele vererek tekelci sendikacılığı yurdumuza oturtmak için olaylara neden olan Bay Halil Tunç, işçi sınıfına ihanetini Anayasa Mahkemesi önünde yaptığı 125 daktilo sayfası tutarındaki savunmasıyla belgelemiş kişidir. Partilerüstü sendikacılık politikasını yıllar yılı savunarak işçi sınıfını politik bilinçten uzak tutabilmiş bulunan, Türk - İş içindeki «Sosyal demokrat» gelişimi sermayenin kuyruğundaki sendikacılarla bütünleşerek kösteklemiş olan bu yeni Genel Başkan şimdilerde «Ekonomik solcu» olduğunu ilân ediyor. Ekonomik solcu kavramını kitaplarda, sözlüklerde boş yere aradık durduk, ve de bulamadık. Bize ilginç gelen bu bay başkanın «Solcu» sözcüğünü kullanmış olmasıdır. Biraz düşündükten sonra bunun nedenini saptayabildik. Türk - İş Konfederasyonu kurulduğundan bu yana siyasi iktidarın dümen suyunda gitmiş bulunduğu için, bu geleneği sürdürebilmek amacıyla Bay Halil Tunç bu kez «solcu» olmuş. Bilindiği gibi bugünkü siyasi iktidar çok ılımlı da olsa işçi - köylü, memur ve bunlarla çıkar çelişkisi olmayan aydınların oluşturduğu bir tabanı benimseme çabası içinde «Demokratik sol» akımı simgelenmek isteyen bir siyasi iktidardır. Bu nedenle de daha dün sermayenin partisi olan AP ile koalisyon kurulmasını öneren Bay Halil Tunç, önerisi tutmayınca ve de bir başka koalisyon ortaya çıkınca acele «solcu» oluverdi. Ama, bildiğimiz anlamda bir solculuk değil Bay Halil Tunç'un benimsediği. Nasıl bir şey olduğunu biz kavrayamadık, kendisi anlatırsa peşinen söyleyelim ki «Çok sulu» bir şey olduğunu saptamak zor olmayacak. Bundan ötesini düşünmek ve ittifaka alıp almamak kuşkusuz hükümetin

tatlı sert

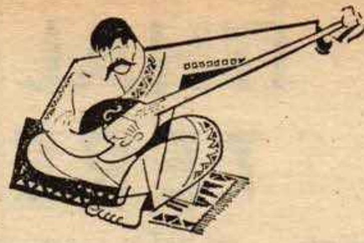
bileceği şey. Ancak, Türkiye'de emekçi kesimler belli bir siyasal bilinç düzeyine kavuşmuşlardır, bu kesimlerin sulandırılmış bir solculuk edebiyatına yatmayacakları açıktır. Yani, yeni ağızlar eski kazıkları sürdüremiyeceklerdir.

DAHA BAŞKALARI

Daha başkalarını da göreceğiz, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kesimi kündeye getirmek için fırsat arayacak. Bugün iktidar olan CHP. nin önümüzdeki dönemde aşmak zorunda bulunduğu önemli dönemeçler sözkonusudur. Yukarıda değindiğimiz işçi - köylü - esnaf - memur ve bunlarla çıkar çelişisi olmayan aydınlardan oluşmuşluk ereğinde bulunan bu siyasal partinin, seçimlerdeki oy bağıtı dışında ittifakı olarak gösterdiği tabanıyla henüz yönetimsel bakımdan gerçek bir ilişki kurulamamıştır. Bu sağlanmadıkça partinin giderek yönetimsel küçük burjuva bir görünüm kazanacağı açıktır. Her an egemen sınıfın kuyrukçuluğunu sürdürebilecek küçük burjuva yönetim kadrosu ile gerçek bir düzen değişikliğinin sağlanamayacağı ise bilinen bir gerçektir.

Hakça bir düzenin kurulması gerçek ittifakların örgütle bağıtlanarak, örgütün çıkarcılığı ilke edinmiş yüzsüzlerden arınması ile mümkündür. Ve de önemli olan geç kalınmamasıdır. Yoksa egemen sınıfların iyi başlayan emek sömürüsüne karşı çıkan halkçı atılımları kısa sürede sulandıracağı, umutları yokedeceği hepimizin bildiği karşı devrim gerçeğidir.

Abdullah Sert

BU VATAN KİMİN ?

Bu vatan toprağın karabağrında
Heykel-i aç gibi duranların mı?
Yoksa her stoktan her pazarlıktan
Ayda yüzbin vuranların mı?

Bu vatan şubatın tam onbeşinde
Odunsuz kömürsüz kalanların mı?
Yoksa Beyoğlunda kışlayıp kışın
Yazın sahillere koşanların mı?
Bu vatan gece ve gündüz demeden
Tohumu toprağa atanların mı?
Yoksa pavyonlarda sabahlayarak
Güneş batana dek yatanların mı?
Bu vatan bakkaldan çakkaldan kaçıp
Odunsuz kömürsüz inleyenin mi?
Yoksa sabaha dek Bach'tan konçerto
Şopen'den aryalar dinleyenin mi?
Erhan'ım ileri gitme dur değil
Her yükü sırtına yükle vur değil
Bu vatan bir çiftlik kale sur değil
Bizim mi, bizleri yutanların mı?

Erhan Kamil

BAYRAK

Bir Bayrak
Gücümüzle yükselen
Susamış HÜRRİYETE Emekçi
Omuz omuza, bilerek çıkın yoal
Gevezelik yeter
Beklesin sümüklü böcekler
Var olan
Madde varlığını
Göstersin er meydanında
Bir bayrak İşçilerin
Bir Bayrak Emekçiler elinde
Sömürüye dur diyecek.
Davranın Emekçiler
Davranın Yiğitler
Bir adım ileri
Özgürlükler için
Bir adım ileri
İnsanca yaşamak için.
Bir Bayrak Emekçinin
Elinde yükselen

E. Nedim GÜLKAÇ

İTHAL MALI TEREYAĞ

Son günlerde gazetelerde, bazı bakkalların vitrinlerinde kaliteli ve ucuz ithal malı tereyağı satışa sunulduğunu gösteren reklamlar görüyoruz. Vitrinlerde ve buzdolaplarında da yaldızlı, cicili, bicili ambalajlarda tereyağları.

Bütün bunları görüp duyduktan sonra ister istemez «aman ne iyi hem ucuz hem ithal malı, benim alacak param olmasa bile, parası olanlar ithal malı ucuz tereyağı yiyecekler» diye düşünüyor.

BU YAĞLAR NERDEN GELİYOR?

Sağlıklı ve dengeli bir yaşamın yolu dengeli beslenmeden geçer. Bunun için tahıl ve kuru gıdaların yanında et, süt, yumurta, tereyağı gibi hayvansal besinler de yemek gerekir. Bu gerçeğin farkında olan kapitalist sanayi ülkeleri bitkisel ve hayvansal besinlerin dengeli bir şekilde tüketimine dayanan sağlıklı bir beslenme politikası uygulamaktadırlar. Zengin kapitalist ülkelerin sanayilerini geliştirmelerini önleyerek geri bıraktıkları yoksul az gelişmiş ülkelerde ise dengeli bir beslenme politikası uygulanmamaktadır.

İleri kapitalist ülkelerde hayvansal ve bitkisel besinlerin dengeli bir şekilde tüketimine dayanan beslenme; geri bıraktırılmış yoksul ülkelerde tahıl üretimine dayanmaktadır.

Meselâ Amerika Birleşik Devletlerinde bir insan yılda 90 kilo et, günde 1 litre süt, günde 1 yumurta ve yılda sadece 55 kilo tahıl yiyerek beslenmektedir. Türkiye'de ise bir insan yılda 13 - 14 kilo et ve 226 kilo tahıl tüketerek beslenmektedir. Kaldı ki bu rakamlar da ortalamadır. Türkiye'de bir yılda tüketilen etin herkese eşit olarak paylaştırılması halinde bu rakamlar geçerlidir. Gerçekte bu ürünler herkes tarafından eşit olarak tüketilememektedir. Zenginler daha çok et ve daha az tahıl yerken yoksul ve dar gelirli halk bu ortalamadan daha az et daha çok tahıl yemektedir.

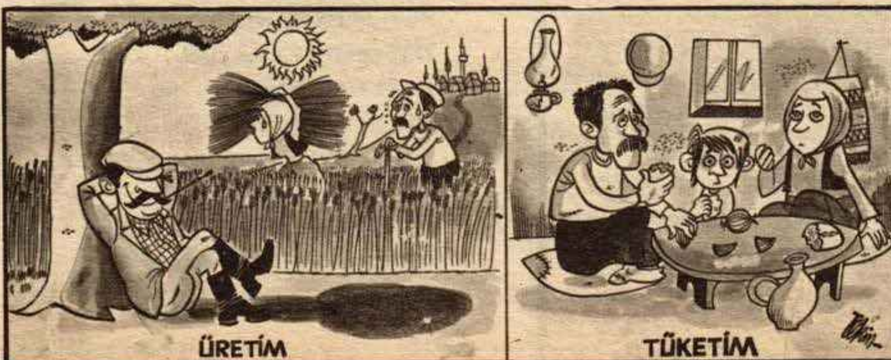
Tahıl üretimi yılda insan başına 800 kilo olan Amerika'da bunun ancak 55 kilosu ekmek, makarna, bulgur ve benzeri olarak tüketilmektedir. Geri kalan kısmı ise hayvanlara yedirilerek ete, süte, yumurtaya, tereyağa dönüştürülmektedir. Önemli bir bölümü ise ekmek, bulgur olarak yenilmek üzere Türkiye gibi geri bıraktırılmış ülkelere satılmaktadır.

Bir canlının üstün verimli çalışabilmesi, iyi ürün verebilmesi bir çok şartların yanında dengeli ve yeterli besin almasına da bağlıdır.

Yalnız insanların değil hayvanların da ileri bir teknikle iyi beslendiği zengin kapitalist sanayi ülkelerinde bu üstün verimlilik sağlanmıştır. Tereyağı ithal ettiğimiz Hollanda'da ineklerin ortalama süt verimi yılda 3 bin kilo civarındadır. Hayvanların yeterli besin alamadıkları Türkiye'de bu rakam yılda 8 yüz kilo civarındadır.

Şimdiye kadar Türkiye'yi yöneten egemen çevreler köklü bir sanayileşme politikası ile birlikte yürütülecek tarım ve hayvancılık politikası ile beslenme sorununu çözümlemek istememişlerdir.

Kurdukları montaj ve tüketim sanayiini gerçek sanayi gibi yutturmaya kalktıkları gi-

bi yiyecek buğdayımızı dahi yurt dışından ithal edecek kadar tarımımızı yozlaştırmışlar, yurdumuzu kapitalist ülkelerin açık pazarı haline getirmişlerdir.

Bugün kapitalist zengin Avrupa ülkelerinde tüketilemiyecek depolarda birikmiş 200 bin ton tereyağı vardır. Avrupa ülkeleri tüketim artığı bu yağlara kilosu 9 - 10 liradan müşteri aramaktadır. Türkiye'de bugüne kadar uygulanmakta olan, devlet eliyle fert zengin etme, devlet eliyle kapitalist para babası yaratma politikasına uygun olarak bazı kişilere bu yağlardan ithal etme izni verilmiştir. Tariş gibi kooperatiflerin ithal edip az kârla halka satabileceği bu yağlar ithalât izni verilen bazı kişiler ve özel şirketlerce ithal edilip halka kilosu 30 - 35 liradan satılmaktadır.

Böylece halkın cebinden çıkan paralarla yeni zenginler yaratılmakta ya da eskilerin zenginlikleri arttırılmaktadır.

NE YAPMALI ?

Türkiye gibi geri bırakılmış yoksul ülkelerin kurtuluşu, zengin kapitalist ülkelerin sanayi ve tarım ürünlerinin pazarı olmaktan kurtulup, kendi sanayilerini kurmalarına bağlıdır.

Türk halkının da kurtuluş yolu: işçi sınıfının ve bütün emekçilerin, uygulanmasında söz ve karar sahibi olacağı gerçek sanayileşme politikasının uygulanmasına bağlıdır.

kıdem tazminatı üzerine

Sendikamızın kıdem tazminatının arttırılmasına ilişkin görüşü Genel Sekreter Erol Yalçın ve Genel Başkan Rıza Güven tarafından aşağıdaki bildiri ile kamuoyuna açıklanmıştır.

«İŞ YASASI'NDAKİ KIDEM TAZMİNATI DEĞİŞİKLİĞİ SANAYİDE ADALET SAĞLAYACAKTIR.»

İş Yasası'nın 14. ncü maddesinde düzenlenen kıdem tazminatının her yıl için 15 günden 30 güne çıkarılmasını ön gören yasa hazırlığı üzerinde İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu tutarlı hiçbir neden göstermeksizin, anılan yasa değişikliğinin sanayii çökerteceğini basına verdiği bir demeçle ileri sürmüştür.

Hemen belirtelim ki, sendikalaşmanın bulunduğu ve toplu sözleşme yapılmış olan işyerlerinde, geride bıraktığımız on yıllık uygulamada, kıdem tazminatı süreleri bir ayı fazlasıyle aşmış, bazı işyerlerinde bu süre iki ve hatta üç ay olarak saptanmıştır. Şu duruma göre İşveren Sendikaları Konfederasyonu genel sekreteri Türkiye'deki toplu sözleşme uygulamasından ve sözleşmelerin vardığı düzeyden habersiz gözükmektedir. Yeni düzenleme, irili ufaklı işyerleri arasında kıdem tazminatı yönünden dengeyi ve eşitliği sağlayacaktır. Kapitalist iktisat düzenine inançlı bulunan işveren sendikaları konfederasyonu, eşit şartlar içinde rekabet ilkesine karşı mı çıkmaktadırlar? Yoksa, toplu sözleşme yolu ile yasanın öngördüğünden de fazla kıdem tazminatı ödeyen kendi üyeleri bulunurken, şu veya bu yolla toplu sözleşmeden uzak kalabilmiş işyerlerini koruyarak sanayi üniteleri arasında haksız rekabete yol açacak bir uygulamayı mı arzu etmektedirler? Kıdem tazminatı süresini bir aya çıkartacak yasa değişikliği sanayiciler arasında haksız rekabeti önleyeceğinden, iddianın aksine, ekonomide eşitlik ilkesini korumuş olacaktır.

İşveren sendikaları konfederasyonu yasa değişikliğinden 1975 yılında sadece 300.000 işçinin yararlanacağı yolundaki iddiaları da tutarlı değildir. Ele aldıkları işçi sayısı 1950 deki sigortalı işçi sayısıdır. Türkiye'de bir işçinin aynı işyerinde 20 seneden fazla çalıştırıldığı, Devlet kesimi dışında, ender görülen bir olaydır. Bu süre içinde sakatlık, ölüm ve iş terki gibi olgular da dikkate alınırsa, ileri sürülen görüşün geçerli hiçbir kanıta dayanmadığı anlaşılır.

Her yıl, makine ve tesisatları için milyonlarca lira tutarında amortisman düşerek kârlarını arttıran işverenlerin, işçinin bedenen ve ruhen yıpranma ve tükenmesine karşılık olan kıdem tazminatının yükseltilmesine karşı çıkışlarını haklı gösterecek bir nedeni bulmak mümkün değildir.

İşçiyi, makine ve tesisat kadar değerli görmeyen işveren zihniyetini değiştirecek yasalarımızdaki diğer boşlukların da bir an önce doldurulmasını Yeni Hükümet ve Meclislerimizden bekliyoruz.

İŞÇİ SINIFIMIZ VE H

14 Ekim 1973 genel seçimlerden tam 99 gün sonra hükümet sorunu çözümlendi. İş, döndü dolaştı ilk CHP-MSP koalisyon hükümeti önerisinde düğümlendi. Uzun görüşmeler sonucu hazırlanan koalisyon protokolü biraz genişletilerek hükümet programı şekline sokuldu. Ve 7 Şubat 1974 perşembe günü hükümet güven oyu aldı. Ecevit'in başbakanlığında kurulan ortak hükümet, önümüzdeki dönem programındaki işleri gerçekleştirmeye girişecektir.

DAHA ÖNCEKİ PROGRAMLAR

Uluslararası tekelci sermayenin ortağı yerli tekelci sermaye, 1950 yılında tek başına iktidarı ele geçirdi. O günden bu yana, 27 mayıs devrim hükümeti hariç, kurulan tüm hükümetlerin programları bir avuç tekelci sermaye sınıfının çıkarlarını korumayı ve arttırmayı amaçlamaktaydı. Hatta, 1950 yılından önce, devlet kapitalizminin ağırlıkta olduğu dönemlerde bile hükümet programları tekelci sermayeyi palazlandırma amacına yönelikti. Cumhuriyet tarihimizde, şimdiye dek halkın çıkarlarına hizmet etmeyi amaçlayan bir tek program yapılmıştır. O da; Büyük Millet Meclisimizin İLK HALKÇILIK PROGRAMI'dır. Ne yazık ki; birçok derde deva olacak o ilk halkçılık programının sermayenin Büyük Millet Meclisi'ndeki temsilcileri tarafından uygulanmaktan alıkonmuş ve arşivlerde tozlanmaya terk edilmiştir.

ŞİMDİKİ PROGRAMIN ÖZELLİĞİ

Son yıllarda halkımızın hızlı bir bilinçlenme ve örgütlenme sürecine girmesi, egemen sınıflar arasındaki çıkar çatışmasını da hızlandırmıştır. «Sömürüden en fazla payı ben alırım» diyen bir avuç tekelci sermayedara (Bankacılar, büyük sanayiciler, büyük tüccarlar, büyük emlak sahipleri) tekelleşip devleşemeyen sanayici, Anadolu tüccarı, mütehadidi, aracısı, tefecisi, toprak ağası karşı çıkmıştır. Büyük sermayenin ve yedeğindeki diğer sömürücü güçlerin siyasi partisi A.P. parçalanmıştır. D.P. ve M.S.P. nin kurulması ile A.P. iktidara gelememiştir.

Son seçimlerde, daha çok anadolu sermayesinin, aracının, tefeci tüccarın çıkarlarını savunan M.S.P. dini temalara dayanan propagandası nedeni ile yoksul köylü yığınlarından da epey oy toplamıştır. M.S.P. nin dayandığı sınıf temelleri ve savunduğu görüşler tekelci sermayenin karşısındadır.

C.H.P. ise «KALKINMAMIZ KÖYLÜDEN BAŞLIYACAKTIR» sloganında belirttiği gibi daha çok esnaf, aydın ve küçük üretmenlerimizin (Köylü, zanaatkâr) çıkarlarını savunan bir partidir. İşçi sınıfımız son seçimlerde kendisine en yakın bulduğu C.H.P. sini içtenlikle desteklemiştir. Dayandığı sınıf temelleri daha çok yoksul halk kitleleri olan C.H.P. de tekelci sermayenin karşısındadır.

Dayandıkları sınıflar, görüşleri ve programları tekelci sermayenin karşısında olan bu iki partimizin ortak hükümet programı da TEKELCİ SERMAYE'nin çıkarlarından çok halkın çıkarlarına dönük olmak zorundadır. Gerçekten de programın ilerici ve halka dönük yanları ağır basmaktadır.

PROGRAMIN OLUMLU YÖNÜ

Program, köklü bir düzen değişikliği amaçlamaktadır. Zaten CHP-MSP ortak hükümetinden hiç kimse köklü bir düzen değişikliği beklemiyor. Halkımızın temel sorunu olan İŞSİZLİK VE PAHALILIK, programda belirtilen tedbirlerle ortadan kaldırılamaz. Kısmen olsun, hafifletilebilmesi bile sevindirici olacaktır. Biz işçi sınıfı açısından programın OLUMLU yanlarına değineceğiz. Programda vaad edilenlerin gerçek-

ÜKÜMET PROGRAMI

leştirilmesi dahi halkımızın demokrasiye olan umudunu ve inancını pekiştirecektir. Programın en olumlu yanı, hiç kuşkusuz düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğüne set çeken ANTİ - DEMOKRATİK kanunların ortadan kaldırılacağının açıklanmasıdır.

Temel hak ve özgürlüklerin alabildiğine kısıtlandığı, gerçekleri dile getirmenin suç sayıldığı bir dönem geçirdik. Egemen sınıfların çıkarlarına ters düşen her söz, her yazı, her davranış baskı ile susturulmak istenmiştir. Gerçekleri dile getirenler zindanlara doldurulmuştur. 1961 anayasası birkaç kez değiştirilerek halkımızın düşünce ve örgütlenme özgürlüğü kısıtlanmıştır. Çıkarılan anti-demokratik yasalarla işçi sınıfımız sermayenin güdümündeki sendikaların dar çemberine sıkıştırılmak istenmiştir. Dernekler Kanunu değiştirilerek örgütlenme özgürlüğü yok edilmek istenmiştir. Temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldıran bu girişimler, egemen sınıfların halk yığınları üzerindeki TAHAKKÜM'ünü perçinlemiştir. Hal böyle iken; haksızlıklara, baskıya, sömürüye karşı çıkanlar, gerçekleri dile getirenler hakkında 141 ve 142. maddeler uyarınca işlem yapılmıştır. Egemen sınıfların tahakkümüne karşı çıkan binlerce demokrasi gönüllüsü «SINIF TAHAKKÜMÜ» istiyorlar gerekçesi ile zindanlara tıkılmıştır.

Ülkemizde gerçek bir demokrasinin yerleşebilmesi, tüm anti-demokratik yasaların süratle ortadan kaldırılması koşuluna bağlıdır. Sayın Bülent Ecevit'in de dediği gibi «DEMOKRASİYİ BAŞKA REJİMLERE ÜSTÜN KILAN TEMEL UNSUR - DEMOKRASİNİN DÜŞÜNCE VE ANLATIM ÖZGÜRLÜĞÜNE - ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE VERDİĞİ DEĞERDİR.» Bu sözler ışığında;

1 — Devlet güvenlik mahkemeleri lâv edilmelidir.

2 — 141 ve 142. maddeler ceza yasasından çıkarılmalıdır.

3 — Değiştirilen dernekler yasası iptal edilmelidir.

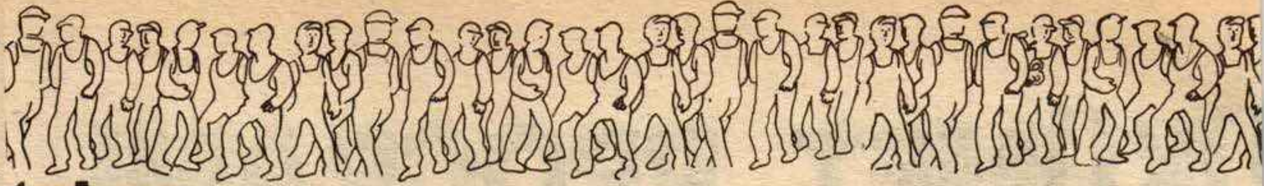
4 — Sendikalar ve toplu sözleşme yasası işçi yararına değiştirilmeli, referandum çıkarılmalıdır.

5 — Vaadedilen düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğü yasası süratle çıkarılmalıdır.

Programda yer alan diğer konular; vergi adaletsizliğinin önlenmesi, küçük üretmenlerimizin korunması, işçi haklarının geliştirilmesine ilişkin çalışmalar saniye gecikmeksizin başlatılmalıdır. Tüm bunların gerçekleşmesi, halkımızın demokrasiye olan umudunu ve inancını perçinleyecektir. İşçi sınıfımız demokrasi yolunda atılan her ileri adımın, her halkçı girişimin sonuna dek yanındadır.

Koalisyon ortağı iki partinin liderleri ECEVİT ve ERBAKAN.

taban

Hükümetten bek

Yeni kurulan hükümetle birlikte, ülkemizde yalnızca bir sürü kötü anı bırakan bir dönem kapanıp, daha farklı bir dönem başladı. Yeni hükümetten işçi sınıfının ve bütün emekçi yığınlarının bir takım istekleri olacaktır. Bunlar, hem ekonomik planda, hem de birtakım demokratik ve siyasal hakların tanınması yolundaki isteklerdir. Biz, bu yazımızda yalnız işçi sınıfının hükümetten neler beklediğini değil, bütün emekçi halk yığınlarının neler istediğini, beklediğini yazacağız. Çünkü, diğer halk yığınlarının istekleri aynı zamanda işçi sınıfının istekleridir. Ve diğer emekçi halk yığınlarının isteklerini en iyi savunacak, sözcülüğünü yapacak olan işçi sınıfıdır.

İşçi sınıfı dahil, bütün emekçi halk yığınlarının neler beklemekte, istemekte olduklarını şöyle toparlayabiliriz.

İşsizliğin ve pahalılığın mümkün olduğunca önlenmesi... Mümkün olduğunca diyoruz, çünkü, işsizlik ve pahalılığı doğuran nedenler, uluslararası sermayenin, içinde bulundukları krize sıkı sıkıya bağlıdır. İşsizlik ve pahalılık bütün dünyada alabildiğine ilerlerken emperyalist ülkelerde haftada bir - iki gün çalışma sistemi düşündürecek kadar işsizlik ve ekonomik kriz varken, yurdumuzda bu sorunun kolayca hallini beklemek yersiz olur. Çünkü, ekonomimiz uluslararası sermaye ile içiçe, onların pazarları durumundadır. Bu konuda uluslararası sermayeyi, yurdumuzdaki tekelleşmeyi yok sayan, mevcut düzeni temelde olduğu gibi muhafaza edip, biryandan da birtakım sorunların halledilebileceğini zanneden, düşünceler, prog ramlar, planlar pek de tutarlı neticeler vermez. Çünkü işsizliği doğuran bizzat kapitalist üretimdir. Patlamalara yol açmadığı sürece, yedek bir işsizler ordusunun mevcudu iş gücünün değerini düşürmeğe ve kapitalist sömürüyü arttırmaya yaradığından, patronların işine de gelir. Yine pahalılığı doğuran da kapitalist üretim biçimidir. Çünkü, kapitalist üretim biçimi, insan ihtiyacını gidermeyi değil, yalnızca kâr etmeyi amaçlar. Ve özünde fiatları attıran, enflasyonu, pahalılığı doğuran da sermayedarların fazla kârı elde etme arzularıdır. Pahalılığın yükünü çeken bir avuç sömürücü değil, emekçi yığınlarıdır.

Hükümet, aracıları kaldırarak, bütün vergi yükünü emekçilerin ve azgelirli memurların sırtına yükleyen ve kapitalist sömürüyü böylece tamamlayan vergi sistemini değiştirerek, kooperatifler kurulmasını sağlayarak ve benzeri tedbirlerle, emekçilerin yüklerini, biraz hafifletebilir, işsizlik ve pahalılığa bir ölçüde çare bulabilir.

Yoksul köylülüğün, topraksız köylülüğün sorunlarına çare bulacak, tutarlı bir plân uygulaması da önemli isteklerdendir. Bu sorunun doğru, sağlam temellere oturtularak halledilmesi, ekonomik planda bir sürü sorunun halledilmesine yardımcı olacaktır.

Hükümet birtakım önleyici tedbirlerle büyük toprak sahiplerine, aracı ve tefecilere karşı tedbirlerle, bir ölçüde köylülük üzerindeki baskı ve sömürüyü azaltabilir.

— Yapılan haksızlıkların, adlî hataların düzeltilmesi için geniş kapsamlı, sınırsız bir affın çıkartılması zorunludur. Genel af, adi suçlu, fikir suçlusu, siyasî suçlu ayırımı yapılmadan çıkartılmalıdır. Çağımızda kimse fikirleri yüzünden yargılanamaz.

— Seçimlerde oy kullanma yaşının 18'e indirilmesi ve yurt dışındaki işçilerimize oy kullanma hakkının tanınması, gençlik ve işçilerin sesini daha gür duyurmasını sağlayacak ve gericilerin seçim yoluyla iktidar olma imkânını kaldıracak önemli bir tedbirdir.

— Emekçi halk yığınlarına daha geniş demokratik hak ve özgürlükler tanınmalıdır. Yasalardaki düşünce özgürlüğünü kısıtlayan, emekçi yığınlar aleyhine işleyen

ediklerimiz

maddeler kaldırılmalıdır.

Yukarıda saydıklarımız, ilk ağızda aklımıza gelen birtakım genel isteklerdir. Bunların dışında yalnızca işçi sınıfının kendi sorunlarına ilişkin istekleri de vardır. Şöyle ki:

— Lokavtın kaldırılması. Çünkü lokavt, anayasaya bile aykırıdır. Grev karşılığı bir eylem biçimi değildir. Ve hiçbir zaman demokratik bir hak olarak kabul edilemez.

— Grev hakkını kısıtlayan ve bir grevi bakanlar kurulu kararlarına, bağlı kılan grev kanunundaki kısıtlayıcı maddelerin kaldırılması ve genel grev hakkının tanınması.

— İşçi sınıfına sendika seçme özgürlüğü getirecek olan referandum hakkının tanınması; patronlara bağlı sarı sendikaları yokedecek sendikalara yeni hareket ve dinamizm getirecek, devrimci sendikaların gücüne güç katacaktır.

— İşçi sınıfına daha geniş sendikal haklar tanınmalıdır.

— İşsizliğin bu derece yoğun olduğu ülkemizde, işçi sınıfının hiçbir sosyal garantisi yoktur. Patronlar diledikleri zaman işçileri kapı dışarı atabilmektedirler. Bu yüzden işsizlik sigortasının konması, işsiz kalan, işten atılan işçilerin, yoksulluk ve sefalete düşmelerini bir ölçüde engelleyecektir.

Bütün bu saydığımız istekler yalnızca hükümetten istemekle, dilemekle kazanılacak şeyler değildir. Süreç içinde, işçi sınıfının vereceği mücadelelere bağlı olarak kazanılacaktır.

EROL YALÇIN

Sınırsız genel af bir an önce çıkarılmalıdır

Hiçbir demokratik ülkede insanlar, ulusun dertlerini, sorunlarını dile getirdikleri, kitap yazdıkları ve kitap çevirdikleri için özgürlükten yoksun bırakılamazlar. Çünkü, demokrasinin temeli herkesin düşündüğünü söyleme ve yayım özgürlüğüne dayanır.

Herkesin bildiği gibi geçirdiğimiz son olağanüstü dönemde demokrasimiz bu açıdan yara almıştır. Demokrasiden yana olan bütün güçlere düşen görev, demokrasiyi bu yaradan arındırmaktır. Bunun için yapılması gereken de; aylardır gündem konusu olan affın bir an önce çıkarılmasıdır.

Af, adaletle ilgili bir kavramdır. Adaletin en önemli iki ilkesi genellik ve eşitliktir. Affın genel ve eşit olması demek, cezaevlerindekilerin tümünü kapsaması ve suçlar arasında bir ayırım yapılmaması demektir. Eğer af, herkese eşit ve sınırsız biçimde uygulanmazsa bu ne adalet, ne de demokrasi kavramlarıyla bağdaşmaz.

Ancak, sınırsız genel af çıkarıldığında, bozuk düzenin suç işlemeğe zorladığı kişiler ceza çekmekten kurtulacak, yeniden topluma kazandırılmış olacaktır.

Tarihimizde daha önce çeşitli aflar çıkarılmıştır. Hatta, Cumhuriyetin 10. yılında kendisine suikast düzenleyenler bile Atatürk tarafından affedilmişlerdir. Cumhuriyetimizin 50. yılını yaşadığımız şu günlerde çıkarılacak af Cumhuriyetin 10. yılında çıkarılmış olandan daha geri olmamalı, çağdaş demokrasi anlayışına uygun, sınırsız ve genel olmalıdır. Böylece dünya kamuoyunda demokrasiye olan bağlılığımızı bir kez daha kanıtlamış olacağız.

Tekstil İşçileri Sendikası, günün konusu olan genel af tasarısının geçmişi unutturacak biçimde, kısıtlanan özgürlüklerin iadesi gerektiğine inanarak tüm demokratik kuruluşları ve özellikle yasama organlarını göreve çağırır.

İNGİLTERE

280.000 maden işçisi grevde...

Hayat pahalılığı karşısında ücretlerine % 30 zam isteyen maden işçileri 3 aydır fazla mesai yapmamaktadır. Petrol ambargosu, petrol fiatlarındaki yüzde yüze varan artış, maden işçilerinin fazla mesai yapmamakta direnişi ve kömür üretiminin yüzde kırk oranında azalması sağcı İngiliz Hükümeti'ni zor durumda bıraktı. Ücretlerine yüzde otuz zam isteyen tren makinistlerinin işi yavaşlatma grevi de buna eklenince İngiliz Hükümeti iktisadî olağanüstü hal ilân etmeye mecbur kaldı. Sağcı Heath Hükümeti enerji kısıntısına gitmek zorunda kaldı. İşyerleri haftada ancak 3 gün çalışmaktadır. Kapitalizmin ilk ana yurdu olan İngiltere'de pahalılık gün geçtikçe artmakta, son olarak ekmeğe, akaryakıta, elektriğe zam yapılmıştır. İşsizlik çığ gibi büyümektedir. Halkın satın alma gücü her geçen gün azalmaktadır. İngiliz işçi sınıfının, sağcı hükümetin bir avuç tekelci sermayedarın yararına sürdürdüğü yönetimine karşı tepkisi gün geçtikçe büyümektedir. İşçiler doğal olarak, geçinebilmek için ücret zammı istemektedirler. Bir avuç tekelci sermayedarın çıkarlarını savunan sağcı Heat Hükümeti işçilerle halkı karşı karşıya getirmek için plânlar tezgahlamaktadır. Kömür işçilerinin hareketi «Komünist» lerin kışkırtması olarak gösterilmek istenmektedir.

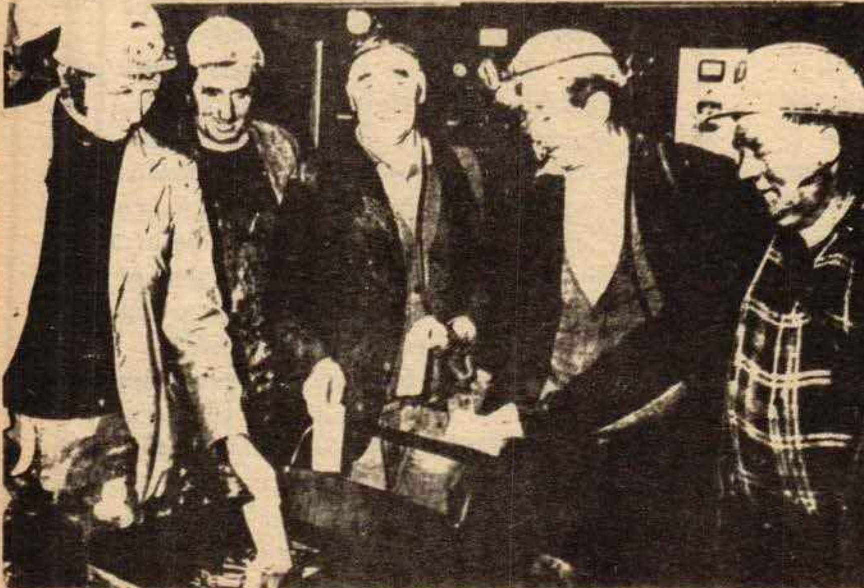
GREV KIRICI C.I.A.

İngiltere'deki maden işçilerinin kararlı tutumu Amerikalı para babalarını ürkütmüştür. Gizli - kanunsuzluklar örgütü olan Amerikan istihbarat teşkilatı C.I.A. grevler nedeniyle İngiltere'ye 40 tane ajan yollamıştır. İngilterenin en ciddi «The London Times» gazetesi'nin açıklamasına göre bu ajanların çoğu İngiliz vatandaşlarından seçilmiştir. Grevler hakkında rapor toplayıp bu raporları C.I.A. nın Amerika'daki karargâhına yollayan ajanlar gelen emirlere göre hareket etmektedirler. Amaçları; İngiliz işçilerinin grevlerini başarısızlığa uğratmaktır. İngilteredeki tekelci sermayenin çıkarlarının bozulması Amerikalı parababalarının çıkarlarının bozulması demektir. Kapitalizmin yer yüzündeki hızlı çöküşü Dünya kapitalistlerini telaşlandırmıştır.

İngiliz işçi sınıfı kararlıdır. Grev kırıcılığı sökmiyecektir. Kömür madeni işçileri Sendikasının başkan Yardımcısı Mıck Mc Gahey, greve müdahele edilmesi halinde bütün kömür madenlerine su verileceğini ihtar etmiştir. Madenleri su basması halinde kömür üretiminin aylar boyu aksayacağı tahmin edilmektedir.

GREV BAŞLIYOR

280 bin maden işçisinin zam isteğini hükümet kabul etmeyince, greve gidilmesi kararlaştırılmıştır. Yapılan grev oylamasına işçilerin yüzde 86'sı katılmış ve yüzde 90'dan fazlası greve evet demiştir. Bir avuç tekelci sermayedarların çıkarlarını savunan İngiliz Hükümetine maden işçileri gereken cevabı vermiştir. Ve geçtiğimiz hafta grev başlamıştır. Zor durumda kalan hükümet yeni seçime gitmek kararı almıştır. Önümüzdeki seçimlerde İngiliz halkı kimin yanında olduğunu belgeleyecektir.

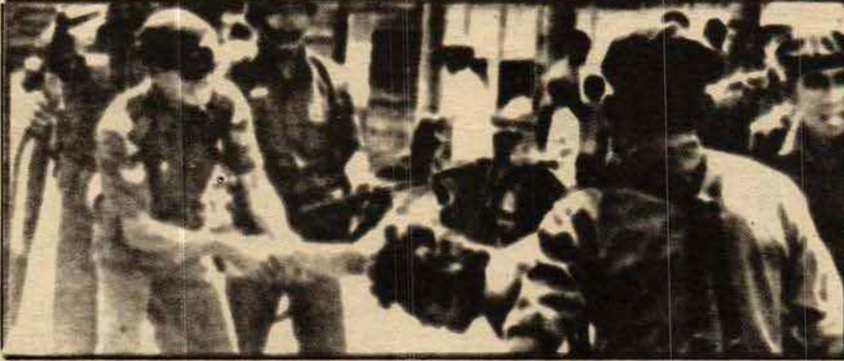

Grev oylamasında oy kullanan İngiliz maden işçileri.

JAPONYA

JAPON EMPERYALİZMİ GÜÇ DURUMDA

Son petrol amborgasından ağır bir darbe yiyen Japon ekonomisi, petrol fiatlarındaki yüzde yüze varan artış yüzünden bir çıkmaza girmiştir. Japonya'da genel olarak hayat pahalılığı hızla artmış, işsizlik oranı yükselmiş, sosyal huzursuzluklar artmıştır. Geçtiğimiz ay, geri kalmış güneydoğu Asya ülkelerinde bir geziye çıkan Japon Başbakanı Tanaka, sert tepkilerle karşılaşmıştır. Japon emperyalizminin sömürü sahası olan Güney Doğu Asya ülkelerinde, özellikle Tayland ve Endenozya'da Japon Başbakanı Tanaka öğrencilerin ve halkın sert tepkisi ile karşılaşmıştır.

Japon Başbakanı Tanaka'nın ülkelerini ziyaretini protesto eden Endonezyalı öğrenciler polis tarafından dövülüyor.

15 Ocak 1974 günü Endonezya'da onbinlerce öğrenci ve halk sokaklarda gösteri yaparak Japon emperyalizmini protesto etmişlerdir. Göstericiler uluslararası sermayenin Endonezya'daki uzantısı olan milliyetçi Çin (Formoza) aleyhinde de gösterilerde bulunmuşlardır. Yoğun gösterilerin yapıldığı Endonezya'nın başkenti Cakarta'dan Japon Başbakanı Tanaka helikopterle hava alanına götürülmüş, sıkı güvenlik tedbirleri altında Endonezya'dan gönderilmiştir. Ordu ve polis göstericiler üzerine ateş açmış, 10'dan fazla kişi ölmüş ve yüzlerce kişi yaralanmıştır. Öğrencilerin ve halkın bu protestosu Japon emperyalizminin ve yerli ortakları olan Endonezyalı egemen sınıfların temsilcisi Suharto yönetimine de karşıdır.

Olaylar üzerine, ordu ve polis birlikleri, Jakarta üniversitesini işgal etmiş ve çok sayıda öğrenci, aydın ve halkı tutuklamıştır. Endonezya'da huzursuzluklar uzun süredir devam etmektedir. Fiat artışları çığ gibi büyümekte, işsizlik korkunç derecede çoğalmaktadır. Endonezya hükümeti en doğal demokratik özgürlükleri «REJİME KARŞI BAŞ KALDIRMA» diye nitelendirmektedir. Halk gittikçe sefaletin batağına saplanmaktadır. Suharta rejimini eleştirenler hapishaneleri boylamaktadır. Cezaevlerinde onbinlerce siyasî tutuklu işçi, köylü, aydın, öğrenci bulunmaktadır. Emperyalizmin ve yerli ortaklarının temsilciliğini yapan Suharta rejimi de uzun sürmiyecektir. Endonezya halkı gerçek özgürlük ve bağımsızlığına kavuşmada kararlıdır.

HİNDİSTAN

HİNDİSTAN'DA DİRENİŞLER

Son aylarda hızla artan hayat pahalılığı Hindistan'da sert tepkilere yol açmıştır. Halka gıda maddesi satan dükkânlar önünde bitmez tükenmez kuyruklar meydana gelmektedir. Durumun gittikçe kötüleştiğini gören halk sokaklarda gösteriler düzenlemektedirler. İktisadî tedbir yerine baskı yolunu seçen Gandi hükümeti gösterileri polis ve ordu birlikleri ile bastırma çabasında. Son haftalarda yapılan gösterilerde polisin gösterici halk üzerine ateş açması sonucu 40 kişiden fazla insan ölmüştür. Bunu fırsat bilen vurguncular ise gıda maddelerini stok yapmakta ve halka çok pahalı bir fiatla satmaktadırlar.

Kapitalizmden bir türlü vazgeçmeyip, sosyalizm yolunda cesaretli adımlar atamıyan Gandi Hükümeti'nin durumunu nasıl düzelteceği merak konusudur.

İRAN

İRANDA İDAMLAR

İsveç'te Stocholm Üniversitesi'nde okuyan 11 İranlı öğrenci, darbe girişimiyle suçlanan 5 vatandaşın Tahran'da ölüme mahkûm edilmesini protesto için açlık grevine başlamışlardır.

Roma'da İran Elçiliği İşgal Edildi:

Tanınmamak için yüzlerine siyah maske takan 200 kadar İranlı öğrenci Romadaki İran elçiliğini işgal ederek İrandaki «DİKTA REJİMİNİ» protesto etmişlerdir. Büyük elçiliğe verdikleri bir protesto bilbirisinde şu isteklerde bulunmuşlardır:

1 — İran'da ölüm cezasının kaldırılması,

2 — Uluslararası bir kurulun İran'daki siyasî tutukluları ziyaret etmesine izin verilmesi.

İran'da, Şah Rıza Pehlevi yönetimine karşı olanlar sık sık idam edilmekte ve kurşuna dizilmektedirler. Dışa karşı da «İdam edilenlerin veya kurşuna dizilenlerin uyuşturucu madde kaçakçısı» oldukları öne sürülmektedir.

ALMANYA

ALMANYA'DA İHTAR GREVİ

2,5 Milyon kamu hizmeti personeli adına yürütülen sözleşme görüşmelerinin ücret zamlarında anlaşmazlığa düşülmüştür. Sendika ücretlere yüzde 15 lik bir zam istemekte, Alman hükümeti ise yüzde 10 un üzerinde bir zam vermemeyi düşünmektedir. Alman Hükümeti yapılacak bu zammın fiat artışları üzerinde olumsuz bir etki yapacağını ileri sürmektedir. Bunun üzerine temizlik işçileri, posta demiryolu gibi kamu hizmetlerinde görevli yüzbinlerce işçi ve memur hergün birkaç saat işi yavaşlatma grevine gitmiştir. Bu işçilerin ihtar grevi sırasında çöpler ortada kalmakta, tramvay ve otobüsler çalışmamaktadır. İhtar grevi ile yetinmiyen işçi ve memurlar çeşitli protesto gösterileri yapmakta ve mitingler düzenlemektedirler.

BOLİVYA

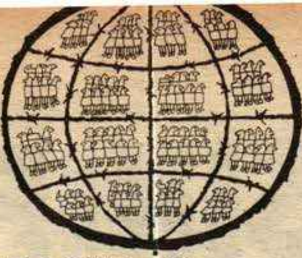
BOLİVYA'DA İSYAN

Bolivya'da faşist General Banzer Hükümeti'nin gıda maddelerine yüzde 100 ile yüzde 150 arasında değişen zam kararını protesto için işçi sendikaları genel greve gitmişlerdir. Bolivya'da fabrikalar, kalay madenleri, dükkânlar kapalı kalmıştır. Hükümet olayları solcuların bir halk ayaklanması olarak yorumlamış ve yüzlerce kişi tutuklanmıştır. İşçilerin grevinden sonra Bolivya'da köylüler zamları protesto etmişler ve onbinlerce köylü silahlı olarak başkente giden ulaşım yollarını kesmişlerdir.

Ordu birliklerine karşı silahlanan Bolivya köylüleri bazı önemli kara yolları üzerindeki ulaşımı tamamen durdurmuşlardır. Bir Bolivyalı generalin kaçırılması olayına ise 6 bin kadar silahlı köylünün iştirak ettiği bildirilmektedir. Fotoğrafta silahlı Bolivya köylüleri görülüyor..

İşçilerin ve köylülerin sert tepkileri ile karşılaşan faşist Banzer hükümeti ülkede sıkı yönetim ilân etmiştir. «AÇLIKTAN ÖLMEKTENSE, KURŞUNLAR ALTINDA CAN VERMEK DAHA İYİDİR» diyen protestocu köylülerin sayısı gittikçe çoğalmaktadır. Yolları kesip ulaşım ve telgraf hatlarını kontrol altına alan köylüler bir generali de esir almışlardır. Köylülere karşı Bolivya ordusu harekete geçirilmiştir. Zırhlı birlikler dağlık bölgelerde bulunan köylüler üzerine yürürken havadan uçaklarla desteklenmişlerdir. Çatışmalarda 5 köylünün öldüğü resmen açıklanmış ve yüzlerce köylü yaralanmıştır. Olağanüstü durum devam etmektedir. Yüzde yüzü geçen fiat artışlarının yol açtığı olaylarda hükümetin tutumuna kilise de karşı çıkmıştır. 1971'de bir darbe ile iktidarı ele geçiren faşist Banzer'e bir mektup gönderen Bolivyalı rahipler faşist hükümeti sert bir dille kınamışlardır.

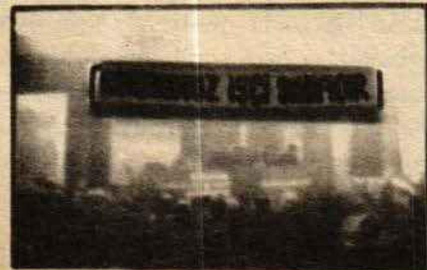
BASIN İŞ GENEL KURULU TOPLANDI

Basın-İş Sendikası'nın 59. ncu genel kurulu 9 Şubat 1974 günü İstanbul'da TÖB-DER salonunda toplanmıştır. Başbakan Bülent Ecevit'in de bir kutlama telgrafı gönderdiği Genel Kurula seçkin bir konuk grubu katılmıştır. Genel Başkanımız Rıza Güven de genel kurul çalışmalarını izlemiş ve bir konuşma yapmıştır.

Oldukça ilgi toplayan Disk üyesi Basın-İş Genel Kurulu'nda Genel Başkan Burhan Şahin bir konuşma yaparak geride kalan 2 yılın bir eleştirisini yapmıştır.

Burhan Şahin konuşmasında: «Şu anda geriye baktığımız zaman azgınlaşan tekelci sermayenin yurtseverleri, ilericileri, emekten yana olanları ezmek istediğini, ezme yolunda tüm araçları kullandığını görürüz. Sendikaların ekonomik mücadelelerinin kısıtlandığını, lokavt fırtınasının estirildiğini görürüz. İşçilerin, köylülerin genel olarak ülkemizdeki tüm emekçilerin nefes alamaz duruma getirildiğini, getirilmek istendiğini görürüz. Tekelci sermayenin sömürüsüne yardımcı olan sarı sendika gangsterlerinin atraksiyonlarını, sahtekârlıklarını görürüz.

Ama, bütün bu oyunlara

karşı etki-tepki müessesesinin çalışması, ülkemiz emekçilerinin uyanması, demokratik isteklerin gelişmesi 14 ekim seçimlerinin sonuçlarını doğurmuştur» demiştir. Konuşmasının daha sonraki bölümünde de «Genel af» konusuna değinen Burhan Şahin: «Geride kalan iki yıl içindeki gelişmeler ve sonuçları, suç affettirmeyi değil, anti demokratik uygulamalarla oluşan suç kavramlarının sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmasını gerektirmektedir. Ve Genel affın anlamı da budur.» şeklinde tamamlamıştır. Genel kurul, Genel Başkanlığa tekrar Burhan Şahin'i seçmiştir.

BİGADİÇLİLER BORAKSIN DEVLETLEŞMESİNİ İSTİYOR

Dünyanın en verimli boraks madeni Balıkesir'in Bigadiç ilçesinde bulunmaktadır. Şimdiye dek devletleştirilmeyen ve milli çıkarlara uygun biçimde işletilmeyen boraks madeni için Bigadiçliler millet vekiilerine bir çağrıda bulunmuşlardır. Bu çağrıda: Sanayiinin 200 dalında kullanılan ve stratejik önemi olan bu madenin bir an önce devletleştirilmesini ve milli çıkarlara uygun biçimde işletilmesini istemişlerdir.

İlçe halkı ve yurt dışında çalışan işçiler aralarında bir dayanışma örgütü kurarak boraks madenini işletmeyi de kararlaştırmışlardır. Fabrikanın kurulması için çalışmalara başlanmış, o günkü hükümete onaylaması için fizibilite raporları gönderilmiş fakat bu istek reddedilmiştir. Bu arada İstanbul'da bir fabrika kuran Vehbi Koç, fabrikanın hammaddesini bu boraks yataklarından getirtmiştir.

Bigadiç halkı parlamentoya gönderdikleri telgrafta «Yerli ve yabancı sermayenin boraksı ülke çıkarlarına ters düşen bir doğrultuda» kullandıklarını söylemişlerdir.

EVLİYAOĞLU GERİ ÇAĞRILDI

Talu Hükümeti zamanında çalışma Bakanlığı tarafından yurt dışına Türk işçilerinin yoğun bulunduğu ülkelere gönderilen Çalışma Müşavirleri şimdiki koalisyon hükümeti tarafından «Usulsuz Atamalardan» ötürü 24 tanesi geri çağrılmıştır. Şimdiki çalışma Bakanı bu konu ile ilgili olarak şunları söylemiştir «Gidenlerin büyük bir kısmı dil bilmemektedir. Ayrıca bir yere birkaç kişi birden gönderilmiştir. Bu durumda olanları çağıracağız.» demiştir.

Bundan önceki sayımızda da bahsettiğimiz Gökhan Evliyaoğlu'da bu çağrılanlar arasındadır. Eski A.P. li milletvekili olan Gökhan Evliyaoğlu, A.P. den ayrıldıktan sonra M.H.P. ye daha sonra oradan da ayrılarak C.G.P. ye girmiştir. «Baş Uzman» olarak Almanya'ya gönderilen Evliyaoğlu, Almanya'da Türk Yogoslav, İtalyan işçilerinin başlattıkları grevde Türk İşçilerini «Komünist tahriklere» kapılmakla suçlamıştır. Kendisinin MİT ajanı olduğunu söyleyen Gökhan Evliyaoğlu ayrıca yanında tercümansız dışarı çıkamayacak kadar Almanca dahi bilmemektedir.

İşçi sözlüğü

SOSYAL SINIF

Sosyal sınıf kavramını; kabaca, toplumun egemen üretim ilişkilerinde farklı roller alan, çıkarları ve durumları farklı olan insan kümeleri diye tanımlayabiliriz. Toplumda egemen olan üretim ilişkilerinde birinci derecede rol alan sosyal sınıfların yanısıra, ikinci derecede rol alan eski ekonomik düzenlerden kalma sınıflar da vardır. Biz, bu yazımızda kapitalist üretim biçimindeki sosyal sınıfları ele alacağız.

kapitalizmde sınıflar

Kapitalist üretim ilişkisi eski ekonomik düzenlere göre daha modern bir üretim ilişkisidir. Kapitalist ekonomi düzeninde birinci dereceden rol alan İŞVEREN ve İŞÇİ SINIFI'na da modern sosyal sınıflar denir. Bu iki sınıfın dışında kalan sınıflar ise geçmiş ekonomik düzenlerden kalmadırlar. Ve kapitalist üretim ilişkilerinde ikinci derecede rol oynarlar.

Kapitalist toplumda; işveren sınıfı üstte ve yönetim, işçi sınıfı altta ve yönetilen durumdadır. Bu iki sosyal sınıfın çıkarları da başka başkadır. İşveren sınıfının çıkarı; elinden geldiğince çok ARTI DEĞER elde etmek yani, sömürmek, işçi sınıfının çıkarı ise; elinden geldiğince az artı değer koparttırmak yani sömürülmemektir.

sınıf içi zümreler

Kapitalist toplumda işçi ve işveren sınıfı içinde de bir takım zümreler vardır.

1) İşveren sınıfı içerisinde; sanayiciler, ziraatçiler, bankacılar, tüccarlar v.b. zümreler vardır. Bu zümreler arasındaki egemenlik çağa göre değişir. 19. yüzyıl sonuna dek egemen işveren zümreleri; sanayici ve zıraatçi girişkenlerdi. 20. yüzyılda bu sıra tersine döndü. Bankacılar egemen zümre oldular ve öteki işveren zümrelerinin en zenginlerini banka ve şirket adlı kuruluşlarda kaynaştırdılar. Tekelci sermayeyi, finans - kapitali oluşturdular.

2) İşçi sınıfı içerisinde de; tarım işçileri, vasıfsız işçiler, vasıflı işçiler, usta işçiler, uzman işçiler v.b. zümreler vardır. 20. yüzyıl ile birlikte işçi sınıfı içinde işveren sınıfının desteklediği ve aristokratlaştırdığı işçi küçük burjuvaları, sendika gangasterleri ortaya çıktı.

sosyal tabakalar

Kapitalist toplumda işçi ve işveren sınıfı içindeki zümrelerden başka üretimle direkt ilgili olmayan bazı insan kümeleri vardır. Bunlara SOSYAL TABAKALAR denir. Sosyal tabakaları da iki guruba ayırabiliriz.

I) Eski ekonomik düzenlerden kalma sosyal tabakalar:

Geçmiş çağların üretim ilişkileri kapitalizm şartları içinde de sürüp gittiği için ayakta kalmış olan KÖYLÜ ve ESNAF tabakaları bunların başlıcalarıdır.

II) Modern Kapitalist Toplumda Ortaya Çıkan Sosyal Tabakalar:

Bu tabakaların üretimle ilişkileri dolaylı yoldandır. İdare ve siyaset işleri ile ilgilenirler. Başlıcaları; USTABAŞILAR, (Beyaz gömlekliler) ve AYDINLARDIR.

Kapitalizm ilerledikçe köylüler ve esnaflar boyuna azalmakta, buna karşılık hazır yiyici duruma düşen işveren sınıfı gözetim ve sömürü dengesini koruyabilmek için, ustabaşıları (Beyaz gömleklileri) ve aydınları, boyuna sayıca fazlalaştırılmışlardır.

Geçmiş ekonomik düzenlerden kalma ve modern kapitalist toplumla birlikte ortaya çıkan bu tabakaların tümüne birden KÜÇÜK BURJUVA TABAKALARI denilmektedir. Küçük burjuva tabakaları ezilip sömürüldüklerinden işçi sınıfına yakındırlar. Küçük mülkiyete sahip olduklarından işveren sınıfının yanında gözükürler. Bağımsız hiçbir düşünce ve davranışa sahip olamazlar.

eski düzenden kalma

NEDİR?

üst sosyal sınıflar

Geçmiş ekonomik düzenlerden kalma modern kapitalist üretim biçimde iki de üst sosyal sınıf vardır.

I) Büyük toprak ve mülk sahipleri sınıfı,

II) Kapitalist üretimle hiç ilişkisi olmayan artık ürünlerin alış - verişiyle uğraşan tefeci - tacir sınıfı. Batıda kapitalizm ortaya çıktıktan sonra, bu sınıf ortadan kalkmıştır. Bir kısmı büyük toprak ve mülk sahibi sınıfı haline geldi. 1789 Fransız İhtilali ile iktidara gelen işveren sınıfının karşısına işçi sınıfı diğer sömürülen sınıf ve tabakalarla çıkınca, işveren sınıfı kapitalist düzeni korumak için kendisine yandaşlar aradı. Geçmiş ekonomik düzenlerin egemen sınıflarını safdışı etmeyip onlarla halka karşı ittifak kurdu. Sömürüden onlara da pay verdi. Kapitalist düzende işveren sınıfı payını kâr olarak alırken büyük toprak ve mülk sahibi sınıf da payını irat olarak aldı.

kapitalizmde üst sosyal sınıflar

XX. yüzyıldan itibaren işveren sınıfı girişkenliğini yitirmiş ve hazır yiyici bir duruma gelmiştir. Rekabetçi kapitalizm, tekelci kapitalizme dönüşmüştür. Tekelleşen sermaye işveren zümreleri arasında bile ortak sömürüye razı olmadı. Yalnız işveren sınıfının (bankacılar, sanayiciler, ziraatçiler, tüccarlar...) ve büyük toprak ve mülk sahipleri sınıfının içinden en zengin zümreleri bankalar ve şirketler içinde birleşerek kaynaştılar. Tekelci sermayeyi, finans - kapitali, mali oligarşiyi yarattılar. Bütün ülkelerin egemen zümrelerini de kendi bağları içine alarak dünya ölçüsünde bir uluslararası tekelci sermayedar zümresi yarattılar. Bu uluslararası tekelci sermayedarlar zümresi bir sosyal sınıf bile olmaktan çıkmıştır.

geri kapitalizmde üst sosyal sinıflar

Kapitalizm batıda sağlıklı bir biçimde gelişti. Kapitalizm; daha, girişken serbest rekabetçi döneminde, geçmiş ekonomik düzenlerden kalma tefeci - tacir sınıfının kökünü kazıdı. Büyük toprak ve mülk sahipleri sınıfını (ağaları, beyleri, paşaları) modern bir sosyal sınıf durumuna getirdi. Bir daha geri dönmemecesine burjuvalaştırdı. Bu gelişim bütün dünya işveren sınıfları tarafından aynı biçimde ve aynı güçte başarılamadı.

Geri kalmış ülkeler dediğimiz doğu ülkelerindeki hazır yiyici tefeci - tacir sınıfı ile büyük toprak ve mülk sahipleri sınıfı içinden girişken serbest refakatçi işveren sınıfı içinden rişken serbest refakatçi işveren sınıfı oluşmadı. Zaten batıda tekelci döneme geçen işveren sınıfı geri ülkelerde kendisine rakip olacak bir işveren sınıfı istemezdi. Batı kapitalizmi, geri kalmış ülkeler denilen doğu ülkelerindeki eski çağların üst egemen sınıflarını uydusu durumuna getirdi. Batıda YY. lardan beri sürüp gelen kapitalist sömürü doğu ülkelerini talan etti. Batı kapitalizminin ana vatanları dışında kalmış bulunan dünya hiç bir zaman doğru dürüst sağlıklı bir kapitalizme kavuşamadı. Gelişemeyip geri kaldı. Kapitalist anayurtları (metropolleri) dışında kalmış ülkeleri türedi kapitalistleri, batı kapitalizminin 19. yüzyılda kompradoru (simsarı), 20. yüzyılda doğrudan doğruya ortağı oldu. Milli kurtuluş savaşlarının zoru altında uluslararası tekelci sermaye kendisine 19. yüzyıldan beri hizmet etmiş geri doğu ülkeleri komprador burjuvalarını elekten geçirdi. Bunların en zenginlerini, en sınanmışlarını kendi tipinde milli görünümlü bir tekelci sermayedar zümresi durumuna soktu. Bu duruma girer girmez milli tekelci sermayedar zümresi de uluslararası tekelci sermayenin bir parçası oldu.

Geri ülkelerin yerli tekelci sermayedarları kendi vatan ve vatandaşlarını düşünmekten çok uluslararası tekelci sermaye ile kurduğu ortaklıklardaki kârı düşündü. Çağımızda ister ileri Batı, ister geri Doğu ülkelerinde olsun bir tek ilerici ve devrimci sosyal sınıf vardır. O da İŞÇİ SINIFIDIR. Uluslararası tekelci sermayenin ve yerli ortaklarının sömürüsü altında inim inim inleyen köylü, esnaf, aydın ve emeği ile geçinen tüm sınıf ve tabakaların sömürüden kurtuluşu işçi sınıfının sömürüden kurtuluşu ile birlikte olacaktır.

TÜRK-İŞ'İN BARIŞ ÇAĞIRIL TÜKENMİŞLİĞİNİN AĞRILA

Seyfi Demirsoy'un ölümü, sosyal demokrasiyi savunan C.H.P. nin hükümeti kurması, referandumun hükümet programına alınması, işçi sınıfımızın çıkarlarının bilincine varması Türk - İş'i zor durumda bırkamıştır. İşçi sınıfının gelişen devrimci hareketine set çekme görevini başaramayan, partilerüstü politika yutturmacası iflas eden Türk - İş yöneticileri paniğe kapılmışlardır. Kendi içlerindeki ilerici muhalefet güç kazanmaya başlamış ve hatta Türk - İş'ten kopmalar olmuştur. Varlıklarını ve çıkarlarını tehlikede gören Türk - İş yöneticileri usta bir demogoji ile solcu olduklarını ilân etmeye mecbur kalmışlardır. Gelişen devrimci sendikacılığı kontrolleri altına almak için BARIŞ ÇAĞRILARI'na başlamışlardır. Kendi aralarında bir iç barış sağlayamayan Türk - İş yöneticileri dışa karşı yapılan barış çağrıları ile yozlaşmışlığını mı örtmek istiyor? Halil Tunç'un başkanlığa, Sadık Şide'nin genel sekreterliğe getirilmesi ile «Türk - İş artık tümüyle sağ zemine oturdu» diyen Türk - İş üyesi Yol - İş genel sekreterine kim hak vermez? Türk - İş yönetim kurulu toplantısında «Türk - İş içinde henüz bir iç barış ve birliğin sağlanmadığını öncelikle kuruluşun fikir ve eylem bütünlüğüne kavuşturularak, birliğe eriştirilmesi» gereğini savunan ve seçim için ileri bir tarihte genel kurul önerisinde bulunan Yılmaz Gümüşbaş'ın önerisi neden reddedilerek Halil Tunç başkanlığa getirilmiştir. Neden getirildiğini ise İzmirli tekstil işçisi Hüseyin Gür açıklıkla ortaya koyuyor. «Seyfi Demirsoy ve onunla beraber yöneticilik görevinde bulunan Türk - İş idarecileri, bu güne kadar gelen iktidarın uydusu, basma kalıp ayakkabısı

çikvaşvili işçileri ve teksif

Eyüp-Ayvansaray'da Çikvaşvili Fabrikası'nda çalışan 300 işçi, 3 aydır tam bir sefalet içindedir. İşveren iflâs ettim, konkordoto'ya gittim diyerek 300 işçinin işine son vermiş ve fabrika üretime kapatılmıştır. İhbar ve kıdem tazminatları ile çalıştığı yevmiyeleri dahi ödenmiyen işçileri TEKSİF sendikası da sokak ortasında bırakmıştır. Haklarının alınması için Teksif Sendikası'na başvuran Çikvaşvili işçilerine konkordata komiserliğinin yolu gösterilmiştir. Konkordato komiserliği, işçilerin alacaklarına karşılık ayda 100 lira vermeyi kararlaştırmıştır. Haklarının tam olarak verilmesini isteyen Çikvaşvili işçileri fabrika ve Teksif Sendikası'nın kapısı önünde haklarının alınacağı günü beklemektedirler.

İşçilerin hergün sendikaya gidip - gelmelerinden bıkmış olan Teksif Eyüp Şube Yöneticileri, işçiler arasından 5-10 kişilik bir komite seçmişler ve bu komiteye günde 60 TL. yevmiye vererek diğer işçileri başından savmaya çalışmaktadırlar. Çikvaşvili olayı Teksif Sendikası'nın içyüzünü bütün açıklığı ile gözler önüne sermiştir.

Sendika ilgisiz kalınca 300 işçi perişan oldu

Ayvansaray'daki Mihal Çikvaşvili fabrikasında üç aydanberi 300 işçi bağlı oldukları sendikanın ilgisizliği yüzünden perişan duruma düşmüştür. Üç aydan bu yana ayda 100—150 lira ile yaşama «savaşı veren işçiler kendilerini bu durumdan ancak bir «mucize» nin kurtarabileceğini belirtmekte ve sendikanın ilgisizliğinden yakınmaktadırlar. Resimde, işçiler, fabrikalarının karşısında görülüyorlar. (Enver Ebcioğlu)

Sarı Sendika TEKSİF'in haklarını almak için parmağını dahi kımıldatmadığı Çikvaşvili işçileri.

ARI

RIDIR

olmuştur. Ölen başkan, gelen senatör. Burada bir yükselme var. Ama kime göre? Türk - İş yöneticilerine, işverenlere hizmete göre. Toplum, işçi bilir ki: Bu yeni genel başkanın kaç derece dönüş yaptığını. Şartlara göre dönüş, aşağı - yukarı dönüş, sola - sağa dönüş. Velhasıl ne tarafa dönse işçilere ters dönmektedir bu yeni genel başkan. Sendikamız genel başkanı Rıza Güven Türk - İş'in barış çağrısı ile ilgili ekonomi gazetesine verdiği demeçte konuyu can alıcı noktasından ele alıyor.

«Partilerüstü politika oyunu ile yıllarca egemen çevrelerin siyasal örgütüne hizmet ederek uyutulmak istenen işçilerin bu oyuna geleceğini mi sanıyorlar? İşçilerin her işkolunda tek bir sendikada birleşmeleri ve oluşturacak sendikalarında tek bir konfederasyonda buluşmaları bizim de özlem duyduğumuz mutlu bir sonuç olacaktır. Ne var ki; sendikacılık ilkelerine aykırı hergün başka bir yöntem uygulanacak, sonra arada bir birleşme önerilecek, böyle bir öneride içtenlik olamaz. Yöneticiler ve anlayış değişmedikçe bütünleşmeden söz etmek saflık olur.» Sermayenin sadık bekçiliğini yapan Türk - İş'in yöneticilerine işçi sınıfının yakasını bırakıp gitmesini söylemekten başka bir önerimiz yoktur.

ege'den sesleniyorum

Senelerdir bizlere çile çektirten, aylık kazancımız ne olursa olsun aidatı şak diye kestiren 12. ayda bir yevmiyemizi rızamız olmadığı halde grev fonu diye biz sefil işçilerin parasını kesen, bu paralarla Mordoğan Deniz kampında 10 günde 40 bin lirayı yiyenler, Kuşadası deniz kampında işverenlerle canlı balık yiyip kadeh tokuşturanlar, İzmir Merkez Kongresi'nde 70 bin lira parayı işçileri hastahanelerde ziyaret ettik deyip masraf gösterenler, sizlere haykırıyoruz...

Yiyin, aksırıncaya, tıksırıncaya kadar. Sizde bu iştah varken daha çok şeyler yersiniz. Soralım sizlere gravatlı GANGSTERLER, arı baldan mı kaçar yoksa tütsüden mi? 11 senedir başımızda engerek yılanı gibi çöreklendiniz. 5 sefer sözleşme yaptınız. 2 yılda 32-45-60-110-150 kuruş kademeli zam aldınız. Bu zamların senelerin asgari ücretleri üzerinde günde ancak bir lira farklı olduğu meydandadır. Bre işçi hainleri! Başka bir toplu iğneye yakın bir hak aldınız mı?!!

25 senedir prim talimatını değiştirebildiniz mi? Akortların senelerdir gaspedilen haklarına çözüm yolu mu buldunuz? Gece çalışanlara gece zammı mı aldınız? İşyerimizce verilen tenzilâtlı ordinolarımızı kaldırttınız.

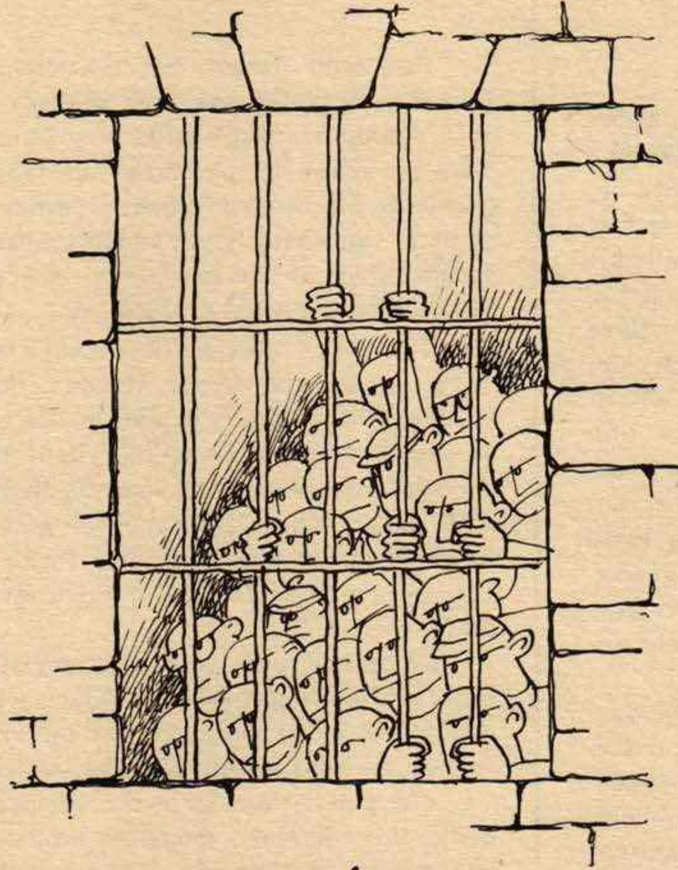
Sizi gidi işçinin sırtından geçinen sendika ağaları sizi. Sizi gidi sendikaların değişmez tabiî senatörleri sizi. Bugüne kadar işçinin üstüne oynadığınız oyunlara, çevirdiğiniz filmlere artık son vereceğiz. Yaptıklarınızın hesabını da yine bu işçilere vereceksiniz. Davullu zurnalı Kula'da grev başlattınız, sonunu nereye bağladınız? Sonunda, sabaha karşı içki sofrasında işçiyi işverene sattınız.

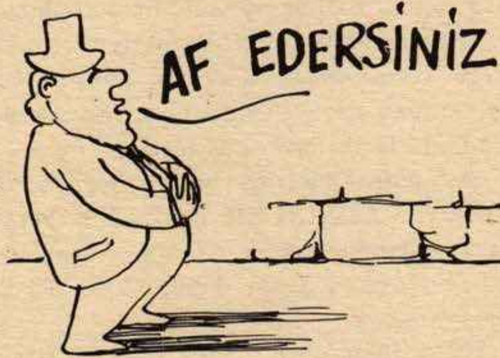
Sizi gidi Makarios kılıklı, işçi kardeşlerimizin kanını emen sarı VAMPİRLER sizi. Sizinle heryerde ister masada, ister meydanda işçinin önünde hesaplaşmaya hazırız. Sizi sade Sümerbank işçisi değil, bütün Ege'den tekstil işçileri kovalayacaktır.

Ey... Teksif Semt Şube Başkanı'ndan Genel Başkanı'na kadar kesme kesme keşlik içinde işçi sırtından senelerdir geçinenler. Boşuna kürek çekmeyin işçiye baskı yapıp durmayın. Yakındır; her işyerinde sandıkları koyup açık oylama yapacağız. İşçiler yeni sendikası Tekstil'e karar verecektir.

İzmirli Tekstil İşçisi
Hüseyin GÜR

Sahibi: Rıza Güven – Yazı İşleri Müdürü: Abdullah Sert – Adres: Babıali Cad. No:19/7–8 İstanbul Tel: 26 85 90
Baskı: Karaca Ofset – Düzenleyen: Tekstil Basın Bürosu – Ayda bir yayınlanır. Para ile satılmaz.

Gön: Tekstil işçileri Sendikası
Babıali cad. 19/8
İSTANBUL

Baskı tarihi = 25.2.974